

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643-610- 2916
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

01/09/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 12.08.2014 tarihli ve 43452547-120.00-190905 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Ankara Milletvekili Özcan YENİÇERİ'ye ait 7/49029, 7/49034, Kütahya Milletvekili Alim IŞIK'a ait 7/49030, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/49031, İzmir Milletvekili Oğuz OYAN'a ait 7/49032 ve Ordu Milletvekili İdris YILDIZ'a ait 7/49033 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin cevabi görüşler ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER :

1-Cevabi görüşler 7/49029, 7/49030, 7/49031
7/49032, 7/49033, 7/49034 (8 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Oğuz OYAN
İzmir Milletvekili

Esas No

:7/49032

04.03.2014 tarih ve 2014/6052 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 1. maddesi "Tarımsal sulamaya ilişkin elektrik borcu bulunan çiftçilere, bu borçları ödeninceye kadar, 2014 yılında yapılması gereken tarımsal destekleme ödemeleri yapılmaz" hükmünü getirmiştir. Aynı tarihli Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 2014/9 sayılı uygulama tebliğinin 4/1.maddesi "şirket, kendi abone/tüketici kayıtları ile Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) kayıtlarını eşleştirerek alacaklı olduğu çiftçilere ait TC kimlik numarası ile alacak tutarını bankaya iletir" demektedir. Tebliğin 4/2.maddesi ise TC kimlik numarası borçlu listesinde bulunan çiftçilere ödeme yapılmamasını düzenlemektedir.

Söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı, çiftçilikten başka geçim kaynağı bulunmayan ve esasen yüksek girdi maliyetleri nedeniyle çok zor koşullarda üreticilik faaliyetlerini sürdürmeye çalışan tarımsal üreticileri zor durumda bırakmıştır. Ama daha da kötüsü, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının tebliğinin Güneydoğu Anadolu'da bir şirket tarafından maksadını aşan bir biçimde kullanılması ve ÇKS'de adı geçen tüm çiftçileri potansiyel borçlu olarak kabul etmesiyle ortaya çıkmış ve yurdun bu yöresinde kitlesel tepkilere yol açmıştır.

SORU 1) Türkiye'de çiftçilik yapma koşulları yüksek girdi maliyetleri, örgütsüz tarım kesimi, iklim koşullarına bağımlılık, yetersiz ve dalgalı ürün piyasa fiyatları, yetersiz tarımsal destekleme nedenleriyle esasen büyük bir özveri ve sebat gerektirir ve buna karşılık istihdama da doğrudan katkı yaparken, çiftçilik yapanları elektrik dağıtım şirketlerinden daha fazla korumanın öncelikli bir Hükümet politikası olması gerektiğini düşünmez misiniz? Eğer öyleyse, söz konusu Bakanlar Kurulu Kararının yeniden görüşülmesi için Bakanlar Kurulu'na bir öneri götürmeyi planlıyor musunuz?

SORU 2) Tarımsal üreticilerimizin sulamaya ilişkin elektrik borçlarının yeniden yapılandırılması için bir girişim başlatmayı öngörüyor musunuz? Yurdun her tarafında çiftçi tepkilerinin büyümesini, artık soruna kapsamlı bir çözüm bulunması bakımından nihai bir uyarı olarak görmez misiniz?

SORU 3) Tarımsal sulamada kullanılan elektrik enerjisinin tarifesini hiç olmazsa AB ortalamalarına çekilmesini, bu amaçla kullanılan elektrikten KDV kesintisi yapılmamasını ve 2003'e kadar tarımsal sulamada elektriğe sağlanan yüzde 30 devlet desteğini yeniden gündeme almayı düşünmez misiniz?

SORU 4) Özel elektrik dağıtım şirketlerinin elektrik tüketicilerinden özel hukuk kapsamındaki alacaklarının, kamunun tarımsal destekleme ödemeleri üzerinden mahsuplaşma yoluyla alınmasını bir hukuk devletiyle bağdaştırıyor musunuz? Bakanlığınızın kamusal amaçlı tarımsal destekleme ödemelerine bir özel hukuk tüzel kişiliğinin el koymasını çiftçiye koruma programınızla uyumlu görüyor musunuz? Görmüyorsanız, hangi önlemleri almayı, hangi girişimleri başlatmayı düşünüyorsunuz?

SORU 5) Elektrik dağıtım şirketi DEDAŞ (Eksim Holding'e ait bir firma) özel hukuk tüzel kişisidir. Türkiye Cumhuriyeti'nde yüzbinlerce özel hukuk tüzel kişisi olan şirket bulunmasına

rağmen Bakanlar Kurulu'nun kararı bu yüzbinlerce şirketten adeta sadece DEDAŞ'ın alacaklarını tahsil etmek için alınmış gözükmektedir. Bunun sizce bir hukuki dayanağı var mıdır ve DEDAŞ'ın ayrıcalığının nedeni nedir? Hukukta eşitlik ilkesi olduğuna göre Bakanlar Kurulu geri kalan yüzlerce şirketin alacaklarını da tahsil etmek için karar alacak mıdır?

SORU 6) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 2014/9 sayılı uygulama tebliğinin 4/1. maddesi ile borçlu listelerinin şirket tarafından düzenlenerek bankaya bildirilmesi istenmiştir. Bakanlığa bağlı İlçe Tarım Müdürlükleri'nin kendi ÇKS kayıtlarında adı geçen çiftçileri DEDAŞ'ın abone listesi ile eşleştirip borçlu olanları bankaya göndermesi gerekiyken, DEDAŞ tebliğin bu maddesini fırsat bilerek ÇKS kayıtlarında adı bulunan tüm çiftçilere (yaklaşık 56.000 kişiye) hayali borç tahakkukları düzenleyerek isimlerini Ziraat Bankası'na bildirmiştir. Dolayısıyla ismi bu DEDAŞ listesinde olan çiftçilerin destekleme paraları bankada bloke edilmiştir. Bu uygulama tebliğin maksadını aşmamakta mıdır? İlçe Tarım Müdürlükleriniz niçin tüm ÇKS bilgilerini ilgili şirkete vermişlerdir?

SORU 7) DEDAŞ'ın bu hayali tahakkukları sebebiyle kaç kişi mağdur edilmiştir? Yaklaşık 2 aydır süren çiftçi eylemlerinin asıl sebebi bu hayali borç tahakkukları değil midir? Dağıtım şirketi DEDAŞ'ın basına bu konu hakkında kamuoyuna doğru bilgilendirme yaptığını düşünüyor musunuz?

SORU 8) Söz konusu yaptırımla ilgili yöre çiftçileri konuyu yargıya taşımışlardır. Bismil Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2014/759-Esas ve Çınar Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2014/95-Esas sayılı kararlarınca destekleme paralarının haksız yere kesintiye konu olmuş üreticilere ödenmesi için ihtiyati tedbir kararları verilmiş ve buna benzer 40 kadar daha karar alınmıştır. Ancak bu kararların infazı için hak sahipleri 30.06.2014 tarihinde DEDAŞ Diyarbakır İl Müdürlüğü'ne gidip resmi kayıtlardan da geçirmelerine rağmen karşılarına resmi muhatap çıkmamış ve kararlar infaz edilememiştir. DEDAŞ'ta yüzlerce çiftçi birikince ilgili şirket Çevik Kuvvet'i müdahaleye çağırmış ve 150 çiftçi gözaltına alınmış, üçü mahkemeye sevk edilmiştir. Birkaç camının kırılmasından dolayı Türkiye'de ilk kez gözaltı ve adli kontrol mekanizması uygulanmıştır. DEDAŞ olayı basına kaçak elektrik kullanan 2 çiftçinin taşkınlığı olarak verebilmiştir. Olayların bu noktaya gelmesinde, ÇKS kayıtlarını dilediği gibi kullanan DEDAŞ'ın ve dolayısıyla Bakanlığınız payı yok mudur? Mahkeme kararlarının uygulanmaması suç değil midir?

SORU 9) Son bir gelişme de, Tarım Bakanlığı ve ilgili şirket üzerinden yoğun siyasi ve psikolojik baskıları nedeniyle mahkemelerin 2 Temmuz 2014 tarihi itibarıyla verdikleri ihtiyati tedbir kararlarını 4 Temmuz 2014 itibarıyla kaldırmaya zorlanmış bulunmalarıdır. İhtiyati tedbirin, destekleme ödemelerinde hak sahibi olanların yazılı talebiyle ve nakdi teminat karşılığında verilmiş olmasına rağmen, tedbirin kaldırılması hususunda, zımnî baskılar dışında, DEDAŞ'ın herhangi bir yazılı talebinin olmaması da işlemin olağandışı boyutunu kanıtlamaktadır. Hukuk yolundan ayrılmayan ve mağduriyetlerini çözmek için uğraşan çiftçilere ilgili bakanlıklardan sonra yargının da kapıları yüzlerine kapatılırsa bunun doğuracağı sosyal sonuçların sorumlusu kimler olacaktır? Söz konusu bölgede hukuk yolundan ayrılmayan 56.000 ailenin mağdur edildiğini bilmiyor musunuz? Yörede ortalama aile büyüklüğünün 10 kişi olduğunu göz önüne alırsak yaklaşık 560.000 kişiyi doğrudan ilgilendiren bir sorunla karşı karşıya olduğunuzu düşünmüyor musunuz? Konunun çözümü için bakanlık olarak ne gibi tedbirler almayı düşünüyorsunuz?

CEVAP 1-2-3-4-5-7-8-9) 09.03.2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2014/6052 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 2014 yılında Tarımsal Sulamaya İlişkin Elektrik Borcu bulunan çiftçilere, bu borçları ödenene kadar, 2014 yılında ödenmesi gereken tarımsal desteklemelerin ödenmemesine ilişkin hususları kapsamaktadır. 30.08.2014 tarih ve 29104 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2014/6732 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile; çiftçilerin sözkonusu elektrik borçlarını 15/09/2014 tarihine kadar ödememeleri durumunda 2014 yılı tarımsal desteklerinden bu borçların mahsup edileceği, mahsup sonrası destek ödemesi kalır ise bunun çiftçilere ödeneceği hükümleri ilave edilmiştir. Bu kapsamdaki uygulamalar ilgili tebliğlerde belirtilmektedir.

Ayrıca, önergede bahsi geçen firma ile çiftçi temsilcileri ve STK'lar arasında 2014 Ağustos ayı başında yapılan görüşmeler neticesinde mutabakat sağlanmıştır. Bu çerçevede belirlenen borçlarını ödeyen üreticilerin blokeleri kaldırılacak olup, itirazı olan üreticiler için yerinde ölçümler yapılacak ve ölçüm sonuçlarına göre borç miktarı netleştirilecektir.

Vergilendirme ile ilgili hususlar Maliye Bakanlığının, Elektrik piyasası ile ilgili hususlar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu görev alanında bulunmakta olup, bu kapsamda yapılacak çalışmalara Bakanlığımız görev alanı içerisinde gerekli katkı ve destek sağlanmaktadır

M. Y. S.